

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Andrássy Gyula gróf nyílt levele kétségtelenül kimagasló jelentékeny mozzanata, sőt eseménye a politikai válságnak. Világos, egyenes, félre nem érhető és félre nem magyarázható férfias nyilatkozat. Éppen ezért a válság megoldásának kérdésében utjelző s még annak őszinte tiszteletére is teljességgel méltó, a ki nem ért vele mindenben egyet.

Az az egy bizonyos — és ezt Andrássy Gyula gróf levele nemcsak kiemeli, de a leghatározottabban be is bizonyítja, hogy az obstrukció letörését, állandósága lehetetlenné tételét az egész ország kívánja, mert az obstrukció tultengése, erőszakossága a magyar nemzetre óriási veszedelmet zuditott. Ime tehát ezen a téren csak az eszközök és módok megválasztására és alkalmazására nézve van eltérés Tisza és Andrássy, valamint Tisza és az egész ország közvéleménye közt.

Csodálatos * * * jelenség, hogy viharok, háboruszkodások, zenebonák mennyire felképesek rázni közömbösségéből az országot. Mekkora láрма zug mindenfelé! Mily rutbotrányok, az egyéni szabadsággal, az önkormányzati joggal való visszaélések mily örült tulzásai háborognak Kárpátoktól Adriáig!

Miért nem lehet a nemzet általános, lázas érdeklődését komoly, fontos gazdasági kérdések iránt ily mértékben fölkelteni?

Valóban ideje lenne már, ha a szalma-láng nemzet, a pártoskodó nemzet, a jel-szavakért halálba rohanó nemzet végre valahára tűzbe tudna menni az életbevágó, létérdekeinket érintő gazdasági kérdésekért is! Dolgozni, rendet csinálni a gazdasági téren; alapját megépíteni a gazdasági fejlődésnek, biztos módját megtalálni a nép elszegényedésének, a kivándorlásnak, a nemzeti erők lankadásának; ez volna az a magaslatos feladat, melynek megoldására minden magyar embert egy táborban szeretnénk látni!

* * *
És ezt a gondolatot bátran átvihetjük a debreceni állapotok jellemzésének színei közé is. Debrecen felé ma mindenki azért tekint mohó érdeklődéssel, hogy lesz-e itt tüntetés, botrány, politikai láрма? Az egész országban egymásra licitálnak a pártok a minél hangosabb véleménynyilvánításban.

És Debrecen vajjon nem hasonló virtusban látja-e s akarja kimeríteni hitvallását?

Pedig mennyivel dicsőbb lenne, ha üres szó helyett cselekednék! Ha azt mondaná Debrecen, hogy nem avatkozik bele a szenvedélyes vitába, hanem igenis hozzá lát komoly és függőben levő gazdasági ügyeinek elintézéséhez. Elővenné a Hortobágy kérdé-

sét és megoldaná. Véglegesen, bátran, a köznek javára.

No de ilyesmiről álmodni sem szabad! Ki törődik ma gazdasági kérdésekkel? Hajrá! Három a tánc! A politikai zürzavar boszorkányszele sodorja a sziveket és elméket.

Hiszen azért van éppen az országos felfordulás... Mert ki akar itt mindenáron — dolgozni!

Az alkotmány védelme.

Igaz-e az, hogy Apponyi, Kossuth Ferenc, Zichy János és az ellenzék minden komoly, számbavehető férfiamár régóta és mindig helytelenítette az obstrukciót?

Ha ez igaz, mint ahogy nem tagadható, mert hisz ezt sokszor kijelentették, akkor nem szorul bővebb bizonyításra, hogy az ellenzéknek csak egy kicsiny és súlyban jelentéktelen csoportja, az összes képviselőknek alig huszadrésze kerítette hatalmába a parlamentet s a házszabályok rendelkezéseivel visszaélve, diktatori szerepre vállalkozott: annak kell történnie, amit ők akarnak, addig a parlamentet nem engedik dolgozni.

Igaz-e az, hogy az obstruáló csoportnak ez a diktatori hatalma csak megnövekedett, amikor Széll Kálmánt sikerült megbuktatniok, ezt a kiváló státusférfit, akinél előzékenyebbet, alkotmány- és törvénytisztelőbbet képzelni sem lehet?

Ha ez igaz, akkor be van bizonyítva, hogy az obstruktorok kis csapatjának módjában van az alkotmányos tényezők egyensúlyát megdönteni. Ott, ahol a kisebbség egy töredékének ily kormánybuktató hatalmat ad a házszabályok fogyatékosága, megszűnt a parlamentáris kormányzás lehetősége, mert többé nem a korona bizalmától és a többség támogatásától, hanem egy obstruáló kis csoport tetszésétől és akaratától függ a kormány fennállása.

Igaz-e az, hogy az obstrukció ellen megkíséreltek minden eszközt egész a passzív rezisztenciáig — hasztalan?

Ha ez igaz, pedig ez ugyancsak igaz, akkor be van bizonyítva, hogy nincs a mai házszabályok érvénybentartása mellett lehetőség a parlamentárizmust megvédeni s minden kormány kényre-kegyre ki van szolgáltatva 20—30 ember szeszélyének, vagy zsarnokoskodásának.

Ez pedig a parlamentárizmus esődjét és az alkotmányosság megdöntését jelenti. Jelenti azt, hogy Magyarorszá-

gon a kisebbség egy csoportjának hozzájárulása, előzetes beleegyezése nélkül senki sem vállalhatja el a kormányzást, hacsak ki nem akarja magát tenni állandó inzultusoknak s az obstrukció által való letöretésnek.

Azok, akik ellenzéki voltak dacára is helytelenítik az obstrukciót, valamint azok, akik most a szabadelvű pártból a pénteki események miatt kiléptek, csak negatív kritikát gyakoroltak. Meddő és értéktelen kritikát, mert elítélik ugyan azt a módot, a hogy a többség a maga akaratának érvényt szerez, de nem jelölik meg azt a módot, miként érvényesülhetett volna ez az akarat a mai házszabályok keretében? Nem arról van szó, hogy a Tisza-kormány lemondásával, a kormány fejének felajánlásával megint ki lehetett-e volna lábolni a türehtelen helyzetből. Láttuk Bánffyát, láttuk Széllnél, hogy ez csak pillanatnyi expediens volt, de az obstrukciót ez sem meg nem törte, de még csak meg sem gyengítette. Sőt ellenkezőleg! Vállalt volna-e garanciát bárki, aki a pénteken történeteket elítéli, hogy Tisza István távozásával az új kormány — bármely új kormány — rövid időn nem kerül ugyanabba a helyzetbe, mint a milyenbe az obstrukció juttatta Bánffy, Széllt és Tiszát?

A kérdést tehát a maga rideg meztelenségében kell felvetni, hogy megértsük, mi és miért történt. A kérdés pedig ez: micsoda módja, eszköze és lehetősége van akár a kormánynak, akár a többségnek, akár az ellenzék józan és belátó elemeinek, sőt magának az ország közvéleményének, hogy egy 10—20 képviselőből álló csoportot mely minden áron és minden körülmény közt obstruálni akar, ebben megakadályozzon? Nem tudunk képzelni Magyarországon kormányt, melylyel szemben nem akadhatna 10—20 ember, aki valamely ürügy alatt ne obstruálhatna. Közjogi, társadalmi, nemzetiségi, felekezeti és egyéb ellentétek mindig vannak és lesznek, azokból elvi kérdést csinálni, azokhoz makacsul kötni magát mindig lehetséges egy csoportnak. Lehet még akkor is, ha magát az ellenzék tulnyomó részét, sőt magát a közvéleményt is szemben találja magával. Minderre volt példa, minderről meggyőződünk, fájdalom, gyakorlatilag.

No hát, azt jelenti ez, hogy ebbe bele kell nyugodni s kormányt, parlamentet és országot alá kell rendelni egy-két tucat ember szeszélyének?

Nem kell magyarázni, hogy ez a tökéletes anarkia. Azok, a kik erre a

kérdésre igennel felelnek, aláírják a parlamentárizmus halálos ítéletét, megbontják az alkotmány pilléreit.

Alljon fel bárki az országban és jelölje meg a kibontakozás útját pozitív tervekkel. De ne feltevésekhez, ne kibuvókhoz, ne ideiglenes expediensekhez kösse terveit. Ne ahhoz, hogy ha ezt meg amaszt, így vagy amugy megteszszük. akkor nincs ok az obstrukcióra. A kérdést így tegye fel magának.

A mai házzsabályok mellett a technikai obstrukció lehetséges.

Mindig és minden körülmény közt akadhat 10—20 ember, a ki technikai obstrukciót csinálhat s a parlament munkálkodását, az ország kormányzását lehetetlenné teszi.

Mi módon biztosítható az alkotmány alapja, a parlamentárizmus e 10—20 ember szeszélye, szenvedélye vagy makacssága ellenében?

Nemde, egyetlen válasz lehetséges házzsabálymódosítással. S ha a házzsabálymódosítást ez a 10—20 ember mindenképpen megobstruálja? — Megobstruálja még akkor is, ha Apponyi, Kossuth és az ellenzék vezető emberei térdenállva könyörögnek is nekik, vagy ha akár ezek maguk állnak is a kormány élére?

Uj választások? A nemzet megkérdezése? S ha az uj választásokból megint csak előkerül 10—20 ember, a ki ott folytatja, a hol elődei abba hagyták? Mert minden lehetséges; e feltevések közül egyetlenegy sem tekinthető kizártnak. Nos, hát akkor mi történjek? Temessük el a parlamentet, az alkotmányt inkább, semhogy a házzsabályokon a legkisebb csorba essék? Vagy tán akkor Apponyi, Kossuth és a kilépettek is igazoltnak és megengedhetőnek találják a házzsabályon ejtett sérelmet a magasabb cél, az alkotmány fentartásának biztosítására?

Hát Tisza István mi mást cseleke-

de, mint a mit ők kénytelenek lennének tenni, ha ma nem, hát holnap? Hivatkozni a nemzetre, várni a nemzet ítéletét. Mert ebben a pörben ez az egyedül illetékes bíró. Ennek kell ítéletet mondania- mit akar inkább: a mai házzsabályokat parlamenti anarkia- val és alkotmányfelforgatással, vagy a parlamenti vádat és az alkotmány védelmét a mai házzsabályok sérelmes módosításával?

Várjuk a nemzet ítéletét. S ha elkövetkezik a döntés órája, az lesz az egyedül illetékes: sujtani vagy felemelni.

Szeged bizalmat szavazott a kormánynak.

Szeged, nov. 24.

Pillich Kálmán a mai városi közgyűlés elé a kormány iránt bizalmatlan sági indítványt terjesztett be. A városi tanács, már tegnap tartott ülésén kimondta, hogy az indítvány fölött való napirendre térést javasolja a közgyűlésnek. Erre a magával tehetetlen ellenzék a terrorizmus fegyveréhez nyult. Megfenyegették a városatyákat, hogy ne merészeljenek tiszta, becsületes meggyőződésük szerint szavazni, mert aki az indítvány ellen szavaz annak nevét pellengére fogják állítani. Azonban nem használt semmi. A közvélemény őszinte megnyilatkozását nem lehetett elnémitani. A közgyűlés óriási szótöbbséggel elvetette Pillich indítványát és 98 szóval 71 ellenében *elfogadta a tanács javaslatát és bizalmat szavazott a kormánynak*. Az ellenzék persze mit tehetett egyebet, kivonult a tereből.

Az alföld, nagy metropolisza megmutatta, hogy mily mértékben méltányolja a kormány érdemeit, amely megmentette a magyar parlamentárizmust.

Andrássy kilépése a szabadelvű-pártból.

nov. 24.

Gróf Andrássy kilépése nem okozott meglepetést a pártban, mert habozása ismeretes volt mindenki előtt, még a múlt évből. A kormány már elejétől fogva nem számított sem a habozókra, sem pedig a passiv ellenállás embereire, rendesináló munkájában. A technikai obstrukciót jog formulákkal, bármily bölesen és szépen hangzanak is azok, megszüntetni nem lehetett. Az ismeretes pénteki határozatnak pedig más célja nem volt, mint az országra nézve végzetessé váló obstrukciót teljesen megszüntetni. Különben kénytelen lett volna az ország Polonyi Géza, vagy Lengyel Zoltán előtt kapitulálni. A pénteki határozattal a kormány provizorikus jogforrást semmiképp sem akart alkotni.

Széll Kálmán nyílt levele.

— november 24.

Széll Kálmán, a mint ezt megirtuk, szent-gothardi választóitól nyílt levélben bucsuzott el, a melyben képviselői mandátumáról való lemondását és megokolja. Értesülésünk szerint Széll Kálmán a nyílt levelet holnap fogalmazza meg és holnapután reggelre bocsájtja nyilvánosságra.

Tisza István gróf Nagyváradon.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István gróf kormányelnök vasárnap este Nagyváradra utazik, hogy november 27-én, hétfőn, délelőtt 11 órakor a ottani Kereskedelmi csarnokban a biharmegyei szabadelvűpárt gyűlésén részt vegyen. Ugyanaznap az ellenzék ellen gyűlést tart Nagyváradon, a melyre a központból lerándulnak: Ugron Gábor, Hoch János, Marjai Péter, Barabás Béla, Benedek János, Eötvös Károly, Gulner Gyula, Lendl Andolf, Bánffy Dezső báró feltételelesen ígérte meg, hogy Nagyváradra utazik. A nagyváradi ellenzéki moz-

Legenda a derék sáfráról.

Irta: Sas Ede.

Az öreg beszélt. A törődött, őszfejú mester, aki a kávéház bársonyos zugában ült s most egyszerre felhőkölt mindig állandóbbá váló szunyókálásából. S contieure omnes — elhallgattak az ifju tanítványok, akik körülötte üldögéltek, s akik persze mind bölcsőbbnek tartották magukat a mesternél. — De hát azért, legalább szemben, mind megadták a kegyeletes tiszteletet neki, a több nagy és jeles irtózatosan feledésbe merült mű alkotójának...

A mester társaságában egyébiránt egy nagy emberről, meg egy kis újságíróról esett szó. Egy kis újságíróról, aki lázas, fanatikus önfeláldozással vetette neki a vállát a nagy ember szekerének, segítvén azt feltolni a fényes, magas tetőre. Mikor pedig feljutott, dehogya is vette föl a szekerére! Ellenkezőleg még rá is cserdített az ostorával...

— S ti ezen csodálkoztok? — szólt a mester, s oly bágyadtan mosolygott belé a márványasztalok közé lopo-zó hajnalba, mintha azt mondaná: oly természetes dolog ez, hogy mosolyogni sem érdemes rajta! — Tudok én erről egy legendát. Hallgassátok meg, s ne beszéljétek pár pillanatig s színesznökről.

*

Egyszer volt, hol nem volt... Volt egyszer egy derék ifju: egy dugszagdag föl-

desur sáfrója. Csupa szorgalom csupa igyekezet volt az egész ember, — ne de meg is látszott a nyoma szorgalmának és igyekezetének! — Azonban csodálatosképpen nem a gazdájának a házatáján. Hogy hol azt mindjárt megtudjuk.

Turta, turta a derék sáfró a földet, addig turta, amíg kiturta onnan a gazdáját. A gyönyörű birtok dobra került s a hü szolgál nem birta a szívére venni, hogy az ősi kastélyban vad idegenek telepedjenek. Megvette hát azt ő maga...

Jól vagyon. Szálltak az évek s egyszer csak ütött az óra, amikor a törekvő férfinak el kellett hagyni a pompás kastélyt, az aranytermő rónaságot, a piros nektárt ontó hegyeket: le kellett mondani egész élete fáradságának gyümölcseiről. S lelke elhagyván jól táplált porhüvelyét, immáron utban volt a rengeteg és csodás csarnok felé, a melynek kapuja elé a tejut terit tündöklő szőnyeget, s amelynek belsejéből édes angyalének hallatszik s ama sokat emlegetett örök világosság fényeskedik e siralom völgyének vándorai felé.

A fénypalota küszöbén azonban egyszerre habozva megállott a lélek. S zavartan csóváltatta a fejét:

— Kényes a helyzet, annyi bizonyos. Mit mondjak Szent Péter urnak, ha azt kérdi tőlem: Mitéle érdemed van arra, hogy az örök üdvösség csarnokába lépj? Talán

bizony megvalljam neki az igazat, hogy koldussá tettem a gazdámat?

Habhányta kebellem, amint így töprenkedék, ime, egy cingár, zsenge legénykét látott közeledni a tejut gyémántszőnyegén. A fiu egyenest a kapunak tartott, mint a ki szörnyen biztos a maga dolgában, amikor a csillagos kupolás előcsarnokban ő is megpillantotta a tétovázva lézengő, — árva lelket.

— Hát te mit ácsorogsz itt? — Nem mersz bekopogtatni? Bizonyosan sok rossz fát tettél a tüzre, s most félsz, hogy elküldenek egy kicsit a purgatóriumba.

Amire felelé a lélek:

— Mi tagadás: biz én nem merek Szent Péter színe elé se kerülni.

S az örök bíró közelében megszállván szívét a töredelmes őszinteség; bevallotta viselt dolgait s odafordult az ifjuhoz:

— No, ugy-e, hogy ha az igazsággal előállok: hát Péter bácsi úgy kilődít, hogy megse állok a pokol tornácaig!

— Az több, mint bizonyos, — nevette a jókedvű legényke, akiről, ha ti nem sejtitek, hát megmondom, hogy újságíró volt.

— Hanem oda se neki! Gyere csak velem majd eligazítom én a te bajodat!

Azzal bátran rátette kezét a rézkilnesre melyet minden reggel csillagzó fényesre smírgliznek az apróbb angyalok.

A menyország ismert nevű, tiszteletreméltó ősz portása azonnal kinyitotta a ka-

galom érdekében ma délelőtt Szokoly Tamás és Halász Lajos dr. jártak a Kossuth-pártban.

A szövetkezett ellenzék vezérő bizottságának értekezlete.

A szövetkezeti ellenzék 21-es vezérő bizottsága értekezletet tartott, ma délelőtt 11 órakor a Kossuth-párt Erzsébet-körúti párt-helyiségében. Apponyi Albert gróf, táviratot intézett a vezérő bizottsághoz, a mely szerint majd csak vasárnap tér vissza Éberhardról Budapestre, hogy a tiltakozó népgyűlésen részt vehessen. Az ellenzék többi vezető tagja közül megjelentek: Kossuth Ferenc, Bánffy Dezső báró, Polonyi Géza, Zichy Aladár gróf, Vázsonyi Vilmos, Szederkényi Nándor, Eötvös Károly, Sággy Gyula, Batthányi Tivadar gróf.

Tizenegy órakor telefonétesítés jött Kecskemétről, hogy a város két kerületének függetlenségi polgársága vasárnap tiltakozó népgyűlést tart, a melyre a központtól szónokokat kér. A kérést a vezérő bizottság elé terjesztik.

Tizenegyedfél órakor kezdtek meg az értekezletet. A tanácskozást Kossuth Ferenc elnök vezette.

Politikai mozaikok.

Ma az Apponyit pártoló hirlap Tiszának főbűnűl azt rója fel, hogy nem szakított az előző kormányok politikájával, melyek — szószerint idézünk — szorosabbra igyekeztek fenni a dualizmusnak a nemzet tulnyomó többsége által már megunt és károsnak felismert kötelékeit. Ez nagyon érdekes mondas, ennél meg kell állanunk. Az ugyan nem igaz, hogy a dualizmust az idő folyamán bármely kormány szorosabbra igyekezett volna fenni, mint a minőre azt eredetileg Deák Ferenc fonta, de erről most ne beszéljünk. A lényegesebb nem igaz ebben a mondasban az, hogy a dualizmust a nemzet tulnyomó többsége megunta és károsnak ismerte volna fel. A nemzet tulnyomó többsége eddig minden képviselőválasztáson, a legtöbb ügynevezett tiszta választáson is, a dualizmus mellett nyilatkozott.

Nemcsak az óriási szabadelvű többség, hanem a néppárt és az Apponyi-töredék szavói is mind a dualizmus hívei. Apponyi maga nyíltan szintén mindig a dualizmus védőjének vallotta magát. Ha bensőleg valóssággal nem az, és ha a technikai obstrukcióval csak a dualizmus őszinte védelmének bűnét akarja megtorlatni a nemzet és a Ház tulnyomó többségén: akkor vesse le a dualista álarcot épügy, mint ma végre hirlapi protektora levetette. De akkor ne menjen el a technikai obstrukció Deák Ferenc sirját megkoszoruzni, A megunt és károsnak felismert dualizmus alkotóját hogy illeti megkoszoru? . . . Vagy még tovább is magukat fogják Apponyiék az igazi dualistáknak vallani? — De hiszen, bár *duo* azt jelenti, hogy kettő, a dualizmus mégsem azt jelenti, hogy — kétszínűség.

Az urak kissé megittasodnak a tulajdon lármájuktól és maguk hiszik a győzelmi hazugságokat, holott másokkal akarták elhitetni. Eddigél semmi olyas nem történt, a mire természetszerűen elkészülve ne lett volna a többség. Avagy Tisza István a pénteki tett után az ellenzék gratuláló küldöttségét várta volna? Nem tudta-e, hogy nyomban tájékozik majd a düh s nem ismerte volna-e annyira magyarjait, hogy azok mihelyt személyes bosszúról van szó, rögtön letesznek majd az elveikről? S föltehető volna róluk, hogy nem szaladnak széjjel föllármázni az országot s mielőtt az első kapa elsült, már költik a holt híre? Csak folytassák a dicső honfiak, de eselekedjenek azzal a tudattal, hogy minden lépésük a Tisza István által megállapított műsor egy-egy száma.

A kása most még nagyon forró, de beleállanak mind a négy lábukkal. Már koalíciónak is érzik magukat, már többségük is van, már miniszteriumot alkotnak. Tetszik tudni mi ez? Ez az önzetleneknek önzetlen álma hatalomról és méltóságról. Csak össze ne vesszenek előre a tárcákon. S az ország egy kis próbagaloppot is élvezhet a tisztelt nemzeti és szövetkezett ellenzék részéről, látván miként viselik magukat az urak a

hatalomnak csak pusztá illuziójában. Már így is pökhendiek, már így is türhetetlenül zsarnokok, már így is a hasukkal gondolkodnak és a májukkal éreznek. Már így is elfojtanak, agyonhajszoznak és hazugságokkal lebecsmérelnek minden ellenkező nézetet. Igazán megdöbbenünk a kérdéstől: nem kell őket kormányra juttatni, hogy azután ők csináljanak házszabályokat? Az ő revíziójuk ugyancsak elbánná az obstrukcióval!

Japán lecke.

Egy japán ember a minap ezt a bölcs mondást írta egy európai lapba: Mindaddig, míg művészi képességeinkről tettünk bizonyosságot a világ előtt, barbároknak tartottak bennünket, de a mióta bebizonyítottuk, hogy mesterek vagyunk a gyilkolásban, azóta kulturnemzetnek ismernek el.

Hát ez igaz! Japánt csakugyan nem vette észre más, mint egypár keleti utazó és kereskedő. Az embereket szegény, kicsinyes, copfos figuráknak tartottuk mindaddig, amíg csak Hajkuszáj képeiről ismertük őket. Opeperettek exotikus figuráit láttuk bennük s ha jött közénk egy-egy japán kókler, megbámultuk ügyességeit, neveltünk rajta, de sohasem vettük észre, hogy ebben a kóklerségben formák, művészi mozdulatok vannak s hogy ezek az apró sárga emberek a bájoság művészei.

A japán kulturát csak akkor vettük észre, amikor eldőrdült az első ágyu a Sárgatengeren s amikor azt olvastuk, hogy a barbárok elsüllyeztettek egy európai hajót.

A mi kulturánkban csakugyan fontos momentum az, hogy ölni tudunk. Az uralkodó fölfogás, az iskola a minden, ami a hétköznapi gondolkodás jármába hajtja az embereket, folytonosan arra tanít bennünket, hogy azok a népek a hatalmasok, nagyok és haladók, akik a csatákban megtudják állani helyüket.

S ez a fölfogás onnan szivárgott bele a köztudatba, gyermekeink lelkébe, hogy a történelmi órán mindig azt hallották, hogy a nemzetek mindig akkor voltak hivatásuk magaslatán, amikor véres háborukat viseltek. A béke fejezetei mindig rövidebbek a történelmi könyvekben, mint a háboruké. Minden háboru úgy szerepel, mint egy harmincéves hadjárat s minden kultur-korszak úgy, mint egy haszontalan, üres korszak, melyben semmisen történt, ami följegyzésre és megtanulásra érdemes.

put, — de csak óvatosan, egy kis résnyire, nehogy hivatlanok besurranhassanak.

— Kik vagytok?

Az ifju levante lépett előre:

— Van szerencsém bemutatni régi kedves barátomat, akinek ritka érdeme van arra, hogy a mennyek országába jusson, de olyan szerény ember, hogy el sem akarja mondani: hát én beszéllek helyette.

Szent Péter vallató szigort erőltetett a jószágos, szelid arcára:

— Hát aztán micsoda az a nagy érdem?

Az ifju kétszégesen megadta a felvilágosítást:

— Harminc esztendeig volt ez az én barátom sáfárja egy gazdag földesurnak. Am ezt az embert úgy elvakították a kincsei, a hatalma, hogy majd szétpukkadt a gögtől. Csak arra volt neki jó az istenadta nép, hogy a bőrt lenyuzza. Ugy ült a négylovas fogata bakján, mint egy kis király, — nem mint egy kis isten! Jaj volt annak a parasztnak, aki elég alázatosan meg nem süvegelte! Arról persze, hogy templomba járt, imádkozott volna, szó sem lehet.

Szent Péter ijedten fogta be a fülét:

— Ne tovább! Ne beszéljen arról az istentelenről!

— De most kell azt a pogány, felfuvalkodott, bűnös embert megnézni, folytatta tüzzel a levante. — Milyen változáson ment az keresztül! Mit csinált helőle az én barátom!

Vess csak egy pillantást a földre. Oh menyország dicső kapusa!

Szent Péter kíváncsian kihajlott és tekintett a keringő planétára:

— Látod azt a rongyos embert ott a templomajtó küszöbén? — mutatta neki az ifjunc. — Látod milyen ájtatosan forgatja most az olvasót? Bezzeg most vége van az Istenből elrugaskodott, pogány gögénének! Milyen alázatosan motyogja, hogy ha valaki egy fillérekét vett a kalapjába: Fizesse meg az Isten! Es ez az én kedves, derék barátom műve!

Szent Péter egyre növekvő álmélkodással hallgatta ezt az elbeszélést, egyre nagyobb meglepéssel legeltette szemét az érdemes férfun:

— No ez derék dolog! Ezt már szertem hallani! No csak ne huzódjék hátra! Lépjön be szaporán!

Es előzékenyen kitérte előtte az ajtót sarkig s forró kézzel üdvözölte az új jövevényt.

Aztán újra összevonta a szemöldökeit és a vékonypézü legénykéhez fordult:

— Nos és te? Hát te mit műveltél a földön? Micsoda jusson kopogatsz minálunk?

A fiu elmosolyodott:

— Hát biz én nem igen csináltam se jót, se rosszat, hanem csak megírtam, amit mások eselekedtek. De annyi bizonyos, hogy gyönyörűen megtudtam írni a mások viselt

dolgait. Oly gyönyörűen, hogyha valaki rosszat tett, én még azt is olybá tudtam feltüntetni, mintha a legjobb cselekedet lett volna.

A hűséges sáfár, aki már a küszöbön belül állott, kezdte magát rosszul érezni e beszéd alatt. Szent Péter arca pedig pulykaveressé gyuladt:

— Te magasztaltad az emberek rossz cselekedeteit? Szóval utálatos hazugságokat firkáltál össze? Es még ide mersz fura-kodni? Elhord azonnal az irhádát, mert mindjárt hívom az arkangyalokat!

Azzal akkorát lóditott az ösztövére legénykén, hogy a szegény feje végig bukdácsolt a tejuton, le a purgatóriumba, vagy a pokol felé.

Szent Péter haragosan csapta be a mennyország kapuját, még a csillagos ég is megrezzent a dördülésre. A bebocsájtott, érdemes férfiu pedig sietett előtte kifejezni az elismerését:

— Nagyon helyesen eselekedett, — Péter bátyám. — Egyébb se kellene, mint hogy az ilyen kétes elemek ide betolakodjanak. . .

Igy beszélt a Mester s azzal visszasüllyedt mindinkább állandóvá való szunyókálásába. Körülötte pedig sóhajtozva oszladoztak a tanítványok. . .

A magyar történelmi oktatásban is megvan ez a nagy hiba s a mi történelmi tankönyveink is jórészt háborús krónikák. A nemzetek vitői és hőseinek háromnegyed része nem a béke nagy munkáiból került ki, hanem a háborúk vezetőiből.

Az ifjúsági irodalom is a háborúk szempontjaira van főlépítve gyermekeinknek sokkal kedvesebb hőse a vitéz katona, mint az, aki törvényt alkotott, házat épített vagy felséges műrekek alkotásával töltötte életét. Így jutott a gyilkolás arra a nagy szerepre, amely a kulturét lényegévé tette s ha egy egész történelmi iskola már évtizedek óta viaskodik amiatt, hogy a történelem-tanítást új alapokra kell fektetni, senki sem tudta a modern történetírás igazságait olyan egyszerűen s olyan világosan elélni állítani, mint ez a japán ember, aki ugyancsak ránk pirított.

Szinte idelátszik vigyorgó, sárga arc, amint mélységes megvetéssel kapcsolja össze a kulturáról alkotott fogalmainkat a gyilkolással.

Napi hírek.

Tisza István Debrecenben.

Az újságok nagyrésze azt a híradást kürtölte világgá, hogy Tisza István gróf miniszterelnök Debrecenbe jön.

Biztosíthatjuk tisztelt olvasóinkat, hogy a mennyiben ez a hír igaz lenne, azt legelső sorban és legelőször a Szabadság-ban olvashatnák. A legilletékesebb forrásból jelenthetjük azonban, hogy ez idő szerint a miniszterelnök Debrecenbe utazásáról nincsen szó. A miniszterelnök ugyan nem szokta szándékait, terveit előre kihíresztelni s nem tartozik azok közé az államférfiak közé, a kik a nyilvánosság számára mindig a tükör előtt kellő pózban állanak; de viszont azt is mindenki tudhatja róla, hogy a mit egyszer elhatároz, azt nem rejtegeti, hanem nyíltan, kerületés nélkül megeselekszi. Nem lehet tehát szó a miniszterelnöknek olyan utazásáról, mely más címen, álürügyek alatt történne, hanem csak is oly akciójáról, mely a miniszterelnök programjának természetes folyománya.

— **Ebéd a főispánnál.** Domahidy Elemér főispán e hó 26-án szombaton ebédet ad, melyre huszonnégyen hivatalosak.

— **A virilisták névjegyzéke.** Debrecen sz. kir. város igazoló választmánya által — városunk legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1905-ik évre szóló névjegyzéke egybeállítván, ezen névjegyzéket az 1886 évi XXI. t. c. 18-§-ának rendelkezéséhez képest — alólírott naptól kezdődőleg 15 napi közzemlére kitétettem.

Erről az érdekelteket annak megemléztével értesítem, hogy a névjegyzék városi főjegyző hivatalos helyiségében és a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s az ellen irányuló észrevételek vagy írásbeli felebbesések a közzemlére kitétel ideje alatt ugyanott beadhatók.

— **A téli képkiallítás ügye** a megvalósulás felé közeleg. Mint értesülünk az orsz. képzőművészeti Társulat a tárlat képeit már egybegyűjtötte és azt még tegnap vasutára adta, úgy hogy a képek már szombaton városunkba érkeznek. A kiállítás megnyitása azonban a közbejött városi közgyűlés folytán némi halasztást szenved és nem mint már jeleztük, dec. 1-én, hanem dec. 4-én vasárnap délután 5 órakor fog nagy ünnepségek között megnyitást. A mintegy 200 darabból álló és körülbelül 400.000 korona értékű képek, képgyűjteményben festőművészeink legjelesebbjeinek képei is helyett foglalnak.

Beneur, Szilágyi, Knopp, Bruch Miksa, Bakos, Bosznay, Telkessy, Aggházy, Olgyay, Székely, Grünwald, Ujváry, Greguss, Pataky, Fényes, Tölgyessy, Tury, Szenes, Piske, Telepy képei fogják emelni a kiállítás művészi niveauját. 50 koronától 4000 koronáig váltakoznak a képek árai, a mi lehetővé teszi a tömeges képvásárlást. Nemcsak képek, hanem remek kivitelű iparművészeti cikkek is lesznek a tárlaton kiállítva, Somogyi szobrász által mintázott és Lefkovic által ezüstbe vésett magyar genre szobrok, Kelety Gáborné által készített remek bársonyterítők fogják tarkítani a kiállítást. Ezen művészi becsü tárgyak árai mintérsülünk, oly alacsonyra vannak szabva, hogy karácsonyi ajándéknak bárki által megvehető. És a ki ezen tárgyakból vesz, nemcsak remek ajándékot ad ismerőseinek, de vásárlásával előmozdítja a magyar iparművészetet, mely az anyagi támogatásra, sajnos nagyon rászorul. — A kiállítást Berzeviczy miniszter helyett, kit a válságos politikai mozgalmak a fővároshoz kötnék, — Domahidy főispán fogja ünnepélyesen megnyitni. — A megnyitásról és magáról a tárlatról annak idején bőven referálunk.

— **Hock János Andrássy Gyula gróf kilépéséről.** Tudósítónknak alkalmá volt Hock János képviselő úrral Andrássy gróf kilépéséről beszélni és ez alkalommal a következő érdekes részleteket tudta meg:

— Andrássy gróf kilépése — mondta Hock — döntő csapást mért a szabadelvűpártra és a kormányra. Nem követek indiszkréciót, ha bevallom, hogy a gróf elhatározását én befolyásoltam, persze akaratlanul. Andrássy gróf ugyanis értesült a társadalmi boycottól, melyet az ellenzék a szabadelvűpárt minden tagja ellen kimondott és így kiáltott fel:

— Hogyan, ha benn maradok a szabadelvű pártban, akkor Hock János nem fog velem többet kezelt szoritani? Ezt nem bírnám el!

Igy szólott és rögtön megírta kilépő levelét.

— **Zádor Lajos ünneplése.** A debreceni kölcsönös segélyező-egylet igazgatósága, elnökének, fenyéri Zádor Lajosnak kitüntetése alkalmából tegnap délután 3 órakor ünnepi gyűlést tartott. A teljes számban összegyűlt igazgatósági tagok és az ez alkalomra meghívott tisztviselők körébe küldöttség hozta az ünnepelet, a hol dr. Bartha Béla az igazgatóság nevében nagy hatással méltatta Zádor Lajos érdemeit úgy, a társadalomban, mint különösen a kölcsönös segélyező-egylet érdekében kifejtett működése körül. Jóna Dániel az igazgatóság nesztora mély érzéssel és megindító szavakkal adott kifejezést az igazgatóság szeretetének és ragaszkodásának, majd dr. Szántó Sámuel igazgató a tisztikar nevében üdvözölte az ünnepelet és tolmácsolta az összes tisztviselők érzelmeit, Zádor Lajos mély meghatottsággal köszönte meg a szeretet eme nagymérvű nyilvánulását és megköszönte különösen azok támogatását, a kik a munkában társai voltak. Ezzel a családias jellegű ünnepelet az elnök éltetésével véget ért.

— **Az ácsok és kőművesek munkaköre.** Több mint egy éve, hogy az ácsok mozgalmat indítottak az iránt, hogy építkezéseknél a kőműves vállalkozók ne vállalhassanak ácsmunkákat. Pro és kontra folyt akkor és folyik ezért a helybeli lapokban, falragaszokon meg gyűléseken a betű háború, de inkább munka nélkül voltak, mintsem a békés elintézés módját keresték volna. Sőt a kőművesek vidékről akartak ácsokat hozni, de ezt a főkapitány nem engedte meg. A múlt évben egy konkrét esetben a miniszter helyeselte az ácsok álláspontját, az idén azonban egy hasonló eset más referens ke-

zébe kerülve a miniszter úgy határozott, hogy a kőműves, illetőleg az építési vállalkozók vállalhatnak ácsmunkákat is, sőt még ácssegédet is tarthat. Nemrégiben a debreceni rendőrfőkapitány egy elibe került ügyből kifolyólag az ácsok álláspontjára helyezkedett és a kőműveseket eltiltotta az ácsmunkák vállalásától. Ez a határozat fellebbezés útján most a tanács előtt van. Az ellentétes határozatokkal az iparkamara is foglalkozott és részben az ácsoknak, részben pedig a kőműveseknek adott igazat. Most aztán annyira összebonyolodott ez az ügy, hogy az ország csaknem valamennyi iparhatósága ipar-szakköröi és szakegyletei élénken foglalkoznak a kérdéssel és így a debreceni ács és kőműves harcából országos ügy fejlődött. Mindenütt érdeklődéssel várják a döntést. Egy azonban már most is bizonyos. Akár az ácsok, akár a kőművesek kerülnek ki győztesen a küzdelemből, a győzelem feltétlenül elégtelenséget szül valamelyik iparágban, pedig e két szakmabeli iparosoknak vállalva kellene dolgozni, mert épüget nem lehet meg az ács a kőműves nélkül, mint a kőműves az ács nélkül.

— **Karácsonyi vásár.** A debreceni iparoság lelkesen készül a jövő hóban megnyíló kiállításra, amelyen minden képesített iparág képviselve lesz. Az ipartestület jelenlegi mozgalmá az eddig eredményeknél szebb sikerekkel kecsegtet, a vásár pedig el fogja érni igazi célját, vagyis azt, hogy az tényleg olyan vásár lesz, ahol a fogyasztó közönség mindenféle szükségleteit beszerezni képes lesz. Ezen vásáron megtalálható lesz a luxus cikk; de nyomában ott lesz minden iparágban a legközönségesebb és mindennapi használatra szükséges többféle ipari termék is. Ha a közönség ezen vásárt látogatni fogja, kettős célt fog ezen elhatározásával szolgálni egyrészt támogatja a hazai közlekedést a helyi ipart, másrészt eléri azon célját, hogy olcsó pénzen minden körülmények közt jó és izléses dolgokat vásárolhat. Mert, a helybeli iparoság nagyon vigyáz a maga tekintélyére, a kiállításra haszontalan, összeütött dolgokkal nem hozakodik elő és a kiállítási cikkek minden körülmények között meg fogják érdemelni, hogy megfelelő keresethez jussanak. Mester, segédje és tanonca egyforma jó kedvvel dolgozik, munkától megkérgesedett kezét örömmel foglalkoztatja, hogy teljesen elkészülve jelenhessék meg a vásár megnyitási ünnepnapján és hogy szorgalmas munkájukkal hirdessék a helyi ipar fejlődését és szép haladását. Ilyen igyekezet munka mindenáron megérdemli a közönség támogatását és mi csak a legmelegebben ajánljuk a városi bérházban az ipartestület dísztermében december 11-én megnyíló ezen nagyobb szabású és gazdagon kiállított vásárt a közönség figyelmébe, mely közönségtől csak azt kérjük, hogy ha valamit vásárolni akar, szerezze azt be ezen helyi ipari terméket magában foglaló helyről, mert minden fillér, amelyet ott hagy csak arról tesz bizonyosságot, hogy a magyar szereti még a magyart és a magyar kéz által készített termékek közül vásárolt szükségleteit szívesebben tartja házában az osztrák rongyoknál, mely mindenkor csak bozszuságot, a magyar iparnak pedig silánysága dacára is óriási kárt okoz.

— **A letartóztatott uzorás.** A budapesti rendőrség tegnapelőtt este letartóztatta Diamant Lipót 30 éves pénzügynököt, tartalékos hadnagyot csalás és uzoráskodás miatt. A gavallér uzorást tegnap délelőtti átkísérték a bírósághoz. Az illető ellen még egyre érkeznek feljelentések.

— **Felolvasás.** A csapókereti leányiskola tantermében folyó hó 27-én az az Vasárnap délután 3 órakor felolvasás lesz. Felolvasó Simon István ev, ref tanító. A felolvasás tárgya: Földünk és a naprendszer.

— **Gyermekrabló francia fogorvos.** Coustein Amadé párisi fogorvost, a kit a rendőrség az éj folyamán gyermekrablás miatt letartóztatott, ma átadták a bíróságnak. A rendőrség az érdekeltek és a tanúk kihallgatásával már meglehetősen tisztázta az

árdekes esetet. Ctursin Amadée fogorvos elvált felesége, szül. Wolf Etel itt Reichbaum Jakab magánzóhoz ment férjhez újlag. Magával vitte első házasságukból származó 6 és fél éves Jozefin leányát. A fogorvos ebbe nem tudott belenyugodni. Nehány nappal ezelőtt jött Budapestre azzal az eltökélt szándékkal, hogy leányát, ha kell, erőszakkal is elviszi. Itt Pusztai István tolmácsnak és szálloda portásának mondta el szándékát, aki vállalkozott a segítő szerepére. Tegnap délután kiállottak az aréna-utcai iskolához lesbe. Egy kocsi foglalt helyet Coustin, mi alatt Pusztai Dány Katalin nevelőnőt kérte fel segítségül a kívül állítólag csak történetesen találkozott az utcán. Jozefin azonban délután nem ment iskolába. Más gondoltak tehát. A konzorcium Reichbaum Jakab leányát, Feniát tuszkolta be a kocsi várákhoz Coustinhez, a kinek most az volt a szándéka, hogy ennek a leánynak az elrablásával a szülőkre nyomást gyakoroljon és kieszközölje, hogy leányát békés uton oda adják neki. A járőkelők azonban a lárma és a lány sikoltására figyelmesek lettek s így dugába dőlt a terv. A rendőrség Coustin és társai ellen gyermekrablás bűntette miatt folytatja a nyomozást.

A házbéradó összeírás elmarad. A Debrecenben eddig ismeretlen adómnem, a házbéradó behozatala ismét halasztást nyert. A külsőségeken ugyan már befejezték az összeírást, de a belterületen a házbéradó egyelőre elmarad, mert a debreceni pénzügyigazgatóság előterjesztést tett a pénzügyminiszternek az iránt, hogy az összeírást csak akkor tartásák meg, mikor az 1904. évi adóösszeírást befejezik.

Egészségügyi bizottság gyűlése. Debrecen város egészségügyi bizottsága ma délután a városházán gyűlést tart. A gyűlésen a városban járványként fellépett vörheny és tifusz megbetegedések számáról, és egyáltalában a járvány mostani állapotáról fog referálni Sárváry Gyula dr. tiszt főorvos. — Ugyancsak ma délután határozták el, hogy az elemiskolák és óvodák továbbra is zárva maradjanak-e. A gyűlésen az iskolák igazgatói is részt vesznek.

Városi közgyűlés. A városi tanács Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt tegnap déli fél 12 órakor teljes tanács ülést tartott. A tanácsülésen véglegesen elhatározták, hogy a legközelebbi városi közgyűlés december 1-én délután 3 órakor kezdődik. A közgyűlés tárgysorozatát is a tegnapi tanácsülésen állapították meg.

Az állami alkalmazottak lakáspénze. A folyó évi október hó 21-én tartott minisztertanács követendő határozatként kimondta, hogy mindazokban az esetekben, midőn természetbeni lakás élvezetében állott állami tisztviselő, altiszt vagy szolga oly helyre helyezik át, a hol részére lakpénz fog utalványoztatni, a lakpénz az áthelyezési rendelet keltét követő hó első napjától kezdve utalványozandó. Az esetben pedig ha az áthelyezett tisztviselő, altiszt vagy szolga — ha csak hivatalos viszonyok nem akadályozzák új állomáshelyének elfoglalásában — új állomáshelyét az áthelyezési rendelet keltét követő hó első napjától kezdve teendő folyóvá. Ezt a minisztertanács határozatot a földművelésügyi miniszter a miniszterium kebelében közzétette.

Hadkötelesek összeírása. A m. kir. honvédelmi Miniszter az 1905. évben sorozás alá kerülő ifjak összeírását elrendelvé, felhivatnak úgy a debreceni illetőségű, mint városunkban csak ideiglenesen tartózkodó 1884. 1883 és 1882 évben született ifjak, hogy összeírásuk végett november hó végéig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház emelet 18, 19, számú szoba) anynyival is inkább jelentkezzenek, mert a jelentkezés elmulasztása esetén a Védőtörvény 35. §-a alapján 10 koronától—200 koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni. Személyazonosságuk igazolása végett a birtokukban levő okmányaik (lecke könyv, munka vagy csalédkönyv v. keresztlevél stb.) magukkal hozandók. — Egyben felhivatnak az 1885 és

1886 évi születésű, debreceni illetőségű népfelkelő köteles ifjak és hogy összeírásuk végett szintén jelentkezzenek. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályától.

Kinevezés. A debreceni kir. törvényszék elnöke Nagy Gábor kir. törvényszéki napdíjas szolgát a derecskei kir. járásbíróshoz III. osztályu hivatalozgárává nevezte ki.

A piaci helypénzszabályzat. A múlt hónapban tartott közgyűlés a tanácsnak a piaci helypénzszabályzati javaslatát levette a napirendről. A novemberi közgyűlésen a tanács ismét feltárlja a javaslatot, mert az elfogadás esetén szép jövedelmet hajtana a házipénztárnak.

Rendőri hírek. Kaufmann Antal fászkamráját valaki feltörte és onnan 16 korona értékű libatollat lopott. — Özv. Bujdosó Mihályné feljelentést tett Vedres András kőműves segéd ellen, hogy tőle egy 10 korona értékű nagykendőt lopott. — Nyáry Béla főiskolai tanár Zápolya-utca 8. sz. a. lakába valaki tegnap délután az ablakon át bemászott és onnan egy 30 kor. értékű őszi kabátot lopott. — A rendőrség mind a három ügyben megindította a nyomozást.

Donogán és Somossy Kunz József és Társa utódai ezégnél Debrecen, Kistemplombazár megkezdődött a karácsonyi vásár. Miuőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra, leszállított árak mellett.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskertben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Pénteken, november 25-én A löcsei fehér asszony.

Szombaton november 26-án A kis alamuszi operett.

Vasárnap nov. 27. d. u. Eleven ördög operett. Este először Enyingi Török Bálint Színmű.

Színházi hírek. Sugár Aranka betegsége miatt a mára hirdetett „Szökött katoná” előadása a jövő hétre marad. Helyette színre kerül „A löcsei fehér asszony” című énekes történeti színmű harmadszor. A szombatra hirdetett „Kis alamuszi” előadása szintén a jövő hétre marad s helyette színre kerül „Bob herceg.” Vasárnap délután Konti József 3 felvonásos operettje, az „Eleven ördög” kerül színre fél helyárrakkal, este pedig Szathmáry Zoltán „Enyingi Török Bálint” című drámájának lesz a bemutatója, mely iránt eddig is nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében.

TÁVIRATOK.

Kilépés a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 24. Gróf Bánffy Miklós ma jelentette be a szabadelvű pártból való kilépését.

Japán-orosz háború.

Mukden, november 24. Kuroki tábornok halálhíréről itt a legkülönbözőbb verziók keringenek. Érdekes, hogy senki sem akarja elhinni, mégis mindenki arról beszél. Annyi bizonyos, hogy több mint egy hét óta nem látták Kurokit a harcúterén. A legáltalánosabban elterjedt verzió a következő: Kuroki e hó 18-án tartott utoljára szemlélt hadserege fölött. Már akkor sokaknak feltűnt, hogy szeméi mélyen beesettek voltak s arcán a szenvedés nyomai látszóttak. — Környezete tudta, hogy beteg. Aznap igen hideg volt. A harcdezt tábornok azonban nem tulajdonított fontosságot bajának és egyáltalában nem kímélte magát. A szemle három óra hosz-

száig tartott s ez idő alatt Kuroki mindig lóháton ült. Beszélnek, — s ez a hír a legáltalánosabb — hogy Kuroki akkor hűtötte meg magát s diszenteriaja (vérhas) akkor öltött akut jelleget. — Azóta nem látták a tábornokot. A japán katonákat igen nagy nyugtalanság fogta el. — Ezideig senki sem tudja: él-e, meghalt-e Kuroki? Hivatalosan a hadsereggel semmit sem tudatnak. — Azt hiszik, hogy Kuroki, ha nem is halt meg, de mindenesetre súlyos beteg.

London, november 24. A Daily Chronicle jelenti Sanghaiból tegnapi: A Tunglow nevű angol gőzöst, mely 30.000 doboz húst szállított Sanghajból Port-Arthur felé, a japánok e hó 23-án elfogták. A rakomány az orosz-kinai bank tulajdona és értéke 560.000 tael.

London, november 24. A Daily Telegraph jelenti Port-Szaidból 23-áról: Az orosz hajókat elkülönítik a többi hajóktól, a kikötőben és cirkálóbárkakkal veszik körül. — Megengedi nekik a víz és hus felvételét, de azt nem tudhatta meg a Daily Telegraph tudósítója, hogy szemet is szabad-e felvenniük. Az angol földközi-tengeri hajóhad része oly közel van, hogy drótnélküli távíróval érintkeztek a Port-Szaid előtt fekvő angol hadihajóval. Arról értesülünk, hogy Port-Szaidban japán ügynökök tevékenykednek. Meg nem erősített híresztelések szerint egy japán cirkáló van Aden előtt.

London, november 24. Lloyd jelentése szerint attól tartanak, hogy az Invernes nevű angol gőzös, amely október 16-án indult élelmiszerekkel, lövészekkel Koreába, orosz kézbe került vagy veszedelmes rakománya felrobbant és úgy pusztult el.

London, november 24. A Standard jelenti Tokióból 23-áról: Mandzsuoországnak különböző részeiből jövő laphírek szerint közvetlenül várható az ütközet, valószínűleg a Hunho és a Saho között.

Tokio, november 24. A japánok szakadatlanul bombázzák Port-Arthurt, ahonnan az orosz katonák egyre nagyobb számban szöknek meg. Port-Arthurban 20 ezer beteg és sebesült van.

A pápa és az osztrák püspöki konferencia.

Bécs, nov. 24. A Vaterland Meri del Vall biboros államtitkárnak Gruseha biboros hercegérsekhez intézett levelét közli. Az államtitkár levelében a pápa nevében örömet fejezi ki a püspöki konferencia november 15-én kiadott pásztorlevele beküldött példányán. A pápa a résztvevőknek áldását küldi.

Szénmunkások sztrájkja.

Bécs, nov. 24. A szénmunkások sztrájkja változatlanul tart. Egyes cégek engedtek a sztrájkolók követeléseinek, de a munka ezeknél is csak részben kezdődött meg, mert a sztrájkolók elhatározták, hogy a szénszállítást megakadályozzák. Ezt a szándékukat részben végre is hajtották, egyes szén-szekereket felborítottak. Az északi pályaudvaron egy cég ujonnan felfogadott munkásait a sztrájkolók megakadályozták a munkában. A Pratersternnél ma délelőtt a rendőrök és a sztrájkolók ismétlen összeütköztek. Az északi vasut igazgatósága a szabadságot munkásokat táviratilag behívta. Ezek részben utnak sem indultak, részben megérkezve, csatlakoztak a sztrájkolókhoz.

A finn országgyűlés megnyitása.

Helsingfors, nov. 24. A finnországi fő-kormányzóhoz intézett császári napiparancs december 6-ára rendeli el az országgyűlés megnyitását.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 24. Buzakinálat mérsékelte, vételkedv gyöngye, Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonaneműek közül rozs, zab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — 146 hideg.

LEGUJABB.

Az ellenzék értekezlete.

Budapest, nov. 24. Az ellenzéki vezérbizottság mai értekezletéről hivatalos tudósítást nem adtak ki, hanem elhatározták, hogy a tanácskozást holnap folytatni fogják.

Elmaradt sirkoszoruzás.

Budapest, nov. 24. Bartha Miklós indítványa folytán vasárnapra tervezte az ellenzék Kossuth Lajos és Deák Ferenc sírjainak megkoszoruzását. Ez a koszoruzás elmarad.

Botrány a Reichstratban.

Bécs, nov. 24. A Reichsrath mai ülésén amidőn Pálffy gróf tiltakozott az antidinasztikus támadások ellen, a karzaton levő szociálisták vesszen Lueger, vesszen a dinasztia kiáltásokkal vörös cédulákat dobtak le az ülésterembe. A tüntetők közül többet letartóztatott a rendőrség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megverték a rendőrt.** Valami botrányt csináltak az utcán Kis András kocsis és Nagy Mihály talyigás. Mónus Mihály 11. számú rendőr esendire figyelmeztette őket, mire azok egyesült erővel megverték a rendőrt. A törvényszék Oláh Miklós elnökle alatt tegnap foglalkozott ezzel az ügygel és hatóság elleni erőszak miatt Kis Andrást 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre, Nagy Mihályt pedig 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Tolvaj cseléd.** Ez év elején Tóth Mari cselédleány Fáy Márk dr. orvostól, kinél szolgált, több értékes ruhadarabot és háztartási cikket lopott el, amiért tegnap a debreceni kir. törvényszék három havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Meglopta a társát.** Együtt szolgált Fekete Péter cselédember Gajdán József földmunkással, s mikor egy izben Gajdán a tanyától távol volt, Fekete ellopta annak ruháit. A törvényszék ezért hat havi börtönre ítélte Fekete Pétert súlyosbító körülménynek tudva be azt, hogy hasonló bűncselekményért már büntetve volt. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

— **Az O. M. K. E.** egy igen jelentékeny gazdasági eredményt vivott ki legújabbán, a mikor a kereskedelmi miniszternél a gazdák részére engedélyezett takarmány szállítási díjkezdvezményeket a közvetítő kereskedelem számára is kieszközölte. mondanunk sem kell, hogy ez a díjkezdvezmény, a mely elejétől kezdve kellett volna hogy megillesse a kereskedőt első sorban a gazdaközönségnek, a jószágtartó földbirtokosnak térszolgálatot és ezzel az O. M. K. E. fényes bizonyítékát adta annak, hogy létezését nem tisztán osztályérdeket szolgál, hanem tényleg magasabb szempontok, a közérdek igaz és méltányos szolgálata képezi nagy társadalmi súlylyal bíró vezetőségének munkaprogramját.

A mit tehát annak idején nagyon sérelmesnek kellett találunk, hogy a díjkezdvezmények csak akkor jártak, ha feladó és címzett a mezőgazdasággal foglalkozó egyének és ez a vasút előtt nehézkes alakiságokkal összekött eljárással igazolandó, — jóleső megelégedettséggel állapítjuk meg most, hogy illetékes helyen meg volt az érzék az iránt, hogy a közvetítő kereskedelemnek is meg adott ezen kedvezményrel azon az általánosan fenyegető veszedelemmel lehet segíteni, mely a takarmányhiányból vagy helyeként szükségéből gazdánk jószág állományt fenyegette, a mely azonban a valóságban szerencsére kissébb, mint a milyentől nyári szárazság napjaiban tartani lehetett.

Nagy alkalmi könyvbazár!

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacutcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-,

képet-, papíráruft sfb.

beszerzésiáron alul árusítunk el.

Árak már 5 fillértől kezdődőleg.

EZEN BAZÁR CSAK RÖVID IDEIG

ÁLL FENN ÉS IGY KÉRJÜK EZEN

KEDVEZŐ ALKALMAT MIELŐBB FEL

HASZNÁLNI.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

könyv és papirkereskedése

DEBRECENBEN,

a Kistemplommal szemben.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzös száj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se, az egyszeri csekély kiadás százzsoros kama'ja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábjja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó Heves-m.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:			
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd —	d. e	11	12
Csak P.-Ladányig — — — —	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet —	reggel	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	27
Csak Szatmárig — — — —	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé — — — —	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — — — —	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházáig — — — —	d. u.	12	19
m. á. vasutól — — — —	reggel	5	35
vásártérről — — — —	reggel	5	44
m. á. vasutól — — — —	reggel	8	09
vásártérről — — — —	reggel	8	16
H.-Büszörmény m. á. vasutól — — — —	d. e.	11	07
vásártérről — — — —	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály m. á. vasutól — — — —	d. u.	4	25
felé vásártérről — — — —	d. u.	4	38
m. á. vasutól — — — —	d. u.	12	11
vásártérről — — — —	d. u.	12	21
m. á. vasutól — — — —	este	6	46
vásártérről — — — —	este	6	53
F.-Abony felé m. á. vasutól — —	reggel	4	36
F.-Abony felé vásártérről — —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól —	d. u.	4	06
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről —	d. u.	4	23
Derecske—N.-Léta felé — — — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — — — —	d. u.	4	31
Budapestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v. —	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v. —	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v. —	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v. —	este	9	35
Bpestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v. —	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v. —	reggel	9	—
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v. —	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. —	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) —	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat) —	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v. —	este	6	41
Budapest—N.-várad felől — —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől — —	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól — — — —	reggel	7	45
Csak P.-Ladánytól — — — —	reggel	5	10
Csak Szatmár felől — — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — — —	d. e.	11	37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —	d. u.	3	55
Csak M.-Szigetről — — — —	este	10	31
Szatmár felől — — — —	este	6	40
Csak Szatmárról — — — —	reggel	8	30
Kassa—Miskolc felől — — — —	d. e.	11	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs —	este	7	50
Csak Nyiregyházról — — — —	d. u.	3	48
Kassa—Miskolc felől — — — —	reggel	7	33
vásártérre — — — —	reggel	7	40
mávasúthoz — — — —	d. e.	11	22
vásártérre — — — —	este	11	06
B.-Sz.-Mihály mávasúthoz — — — —	este	6	12
H.-Büszörmény vásártérre — — — —	este	6	51
mávasúthoz — — — —	este	9	57
felől vásártérre — — — —	d. u.	8	46
mávasúthoz — — — —	d. u.	1	52
vásártérre — — — —	d. u.	3	28
mávasúthoz — — — —	d. u.	3	34
F.-Abony felől vásártérre — — — —	d. u.	5	35
F.-Abony felől mávasúthoz — — — —	d. u.	5	45
O.-Kócs—Polgár felől vás. térre —	reggel	7	44
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz —	reggel	7	54
Derecske—Nagy-Léta felől — — — —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől — — — —	d. u.	3	13

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a debreceni piacon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg megna gyobbitottam, valamint egész modern gőzerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet minőség, izlés és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitiűő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, esász. és kir. udvari szállító
Debrecen.

Asztalos segédek kerestetnek.

Legújabb

női ruhaszövetek
Blouse selymek

Flanellek

Velezek
raktárra érkeztek

DONOGAN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

A legjobb arc-
széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához
Epe-szappan. }

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsá és erém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerész Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

FELHÍVÁS.

Alkalmi Sorsjegy-Társaságba való belépésre

II-ik. Csoport 500 darab.

Erzsébet-Sanatoriumi SORSJEGYET

tartalmaz 50 tag részére.

Minden tag 28 havi **4 koronás** részletet fizet. Minden tag 28 hónapon keresztül 500 drb. sorsjegyre játszik, a sorsjegytársaság feloszlásánál minden tag **10 drb. eredeti sorsjegyet** kap.

Jelentkezések csak november 29-ig fogadhatnak el.
Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

Védjegy:
Turul madár

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár

Női eugos bőr cipő 2.40 frt
Nemez béléssel 2.60 frt

Férfi eugos cipő 250 frt
sima v. betétes

Gyermek cipő 90 kr.-
füzős v. gombos tól

Női nemez cipő 80 frt
körül bőrrel
füzős v. gombos

Női füzős cipő 2.80 frt
Nemez béléssel 3.— frt

Férfi hegymászó cipő 3.— frt
Tricó béléssel 3.75 frt

Leányka cipő 1.60 frt
füzős v. gombos tól

Női nemez félcipő 1 frt
körül bőrrel
füzős v. cuggal

Női gombos cipő 3 frt
elegáns és tartós

Férfi boksz bőr 4.25 frt
füzős 4.50 frt

Női nemez fél cipő 1 frt
bőrtalp és sarokkal

Női posztó füzős cipő 4.50 frt
bőrrel körül
báránybőr béléssel

Női boksz bőr füzős 3.75 frt
gombos elegáns 4.— frt

Férfi borju bőr 375 frt
posztó betéttel

Férfi nemez fél cipő 20 frt
bőrtalp és sarokkal

Női sevró füzős cipő 5.50 frt
báránybőr béléssel.
Elegáns

TURUL

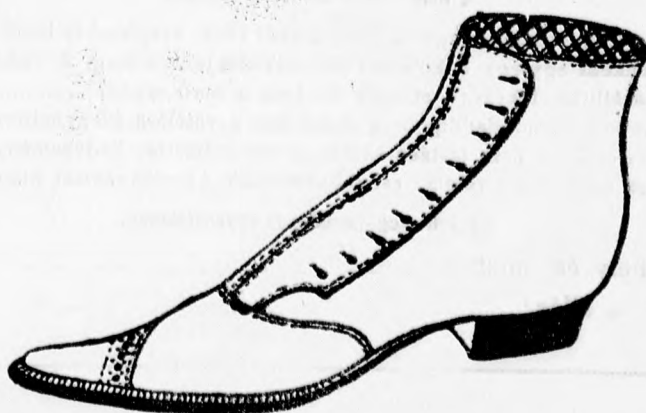
== Különlegesség! ==
„Coodyear Welt“
Amerikai boots!

■ cipőgyár ■

részvénytársaság főraktára

Debrecen,

Piac-utca 50. Miklós-utcával szemben.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Neeli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA.

Baksay Sándor
Benickyné Bajza Lenke
Beöthy László
Beöthy Zsolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóci Lajos
B. Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pál
Hereegh Ferenc

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Józsika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kuthy Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Pálffy Albert
B. Podmanicky Frigyes
Pulszky Ferenc
Rákosi Jenő
Rákosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Károly
Vas Gereben
Verseghy Ferenc
Werner Gyula
Wohl Stefanie

AZ ÍRÓK NÉVSORA.

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől

ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYIRÓK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévénként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törölnöd.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévénként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévénként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koroná-** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar Irodalmi Intézet és könyvnyomda